

S'apaga un far

Francesc Garriga va morir, a 82 anys, per una malaltia pulmonar. Darrerament havia rebut els reconeixements que el consagraven com un dels grans poetes catalans contemporanis.

“**S**wing” és el llibre pòstum del poeta Francesc Garriga i Barata (1932-2015), que sortirà publicat en els propers dies a LaBreu Edicions. “És un comiat, una mena de cant del cigne”, comenta l’editor i també poeta, Marc Romera, alumne seu a l’escola privada Sant Gregori, de Barcelona, on va ser professor d’humanitats durant més de 30 anys. Mort el 4 de febrer passat, Garriga va ser el Poeta d’Honor del Festival de Poesia de Sant Cugat del 2012 i l’any següent, va rebre el premi Carles Riba per *Tornar és lluny*. Al cap de poc, el vaig entrevistar al bar Horiginal de Barcelona, on era un habitual dels recitals. “Reunir-me amb gent de la meua edat no m’interessa; vull sentir el que diuen els joves”. Sempre amb un punt fotetes, irònic punxegut, crític i alhora vitalista, a l’Horiginal va estendre el mestratge literari. El poeta que mai no va deixar de fer de mestre. El poeta que “va ser un far per a molts”, diu Romera. “Per fi, justícia poètica, mestre!”, li va etzibar aquell vespre el poeta Josep Pedrals, per celebrar el Carles Riba.

Els amants, la mort. Sense drames sinó amb la contundència de dir sempre el que pensava, Garriga s’havia lamentat que el Carles Riba li arribava tard. Era el cim del reconeixement d’una trajectòria que a partir del 2000 havia agafat embranzida: *Ombres* (2000), *Temps en blanc* (2003), *La nit dels peixos* (2005), *Camins de serp* (2009), *Ragtime* (2011) i *Tornar és lluny* (2013). En una primera etapa, encara molt bolcat a la docència, havia publicat *Entre el neguit i el silenci* (1959), *Foc nostre, somni...* (1960),

Paraules (1962) i *Paraules cap al tard* (1973). Després arriben els fonaments d’aquesta veu ferma, singular, d’empremta personal: *Els colors de la nit* (1990) i *Setembre* (1992). Una poètica “molt pròpia, intransferible” –subratlla Romera–, caracteritzada per la força, l’estil depurat i la militància en les minúscules: “coneixeré les ombres que em colgaran de terra? / estimaré les flors que hi neixin. / seran potser només un nus de llum / les meves cendres al cim de la carena. / però els amics em reconeixeran. / (potser també els amants)”. Hi ha unes constants: el pas del temps, la recança de no haver aprofitat prou la vida, els amants, la mort, l’encarament amb Déu, amb les cotilles socials...

Nascut a Sabadell el 1932 en el si d’una família benestant, el 1940 es traslladen a viure a Bellaterra pels seus problemes pulmonars. Quan encara no tenia 20 anys i en feia vuit que era als caputxins, l’envien a Colòmbia, en una missió dels franciscans a l’Amazones, perquè es refaci dels pulmons. Al cap de dos anys, deixa l’orde i es llicencia en filologia germànica. És el temps de la dictadura, el nacionalcatolicisme i la repressió moral. “Jo he estat un burro, em van enganyar sempre que van poder, i en el moment que vaig recobrar la llibertat, no la vaig voler perdre mai més”, revelava.

Va ser mestre, en el ple sentit, del fotògraf Joan Fontcuberta (la primera càmera la va obtenir via Garriga), el cineasta Manuel Hueriga (li facilita la càmera de la seva primera filmació), l’artista Dionís Escorsa, el periodista Xavier Bosch, o els historiadors de l’art Josep Bracons i Francesc Fontbona... Com a poeta, ha influït noves generacions (Manuel Forcano, Albert Roig, Josep Pedrals, Pau Vadell, Jaume Pons Alorda, Laia Noguera, Joan Todó, Albert Forns, Ramon Boixeda...). Tenia una estelada al balcó que no volia treure fins que Catalunya fos independent. I era soci del Barça –insígnia a la solapa– que anava a veure amb Xavier Bosch. A més, va dirigir l’edició espanyola de la prestigiosa revista d’art *FMR* i va participar en programes culturals com *Avisa’ns quan arribi el 2000*, del Canal 33.

“Ara començava a ser reconegut, però s’ha hagut d’esperar que les noves generacions l’hagin tret d’aquesta indiferència, que s’explica per la seva actitud d’insubordinació i per aquesta poètica inclassificable”, diu Romera. Ara diverses associacions promouien la seva candidatura als Premis Nacionals de Cultura. La tardor passada, AdiA Edicions, el segell que capitaneja Pau Vadell, en va publicar l’antologia poètica *Demà no és mai*. En el seu poemari pòstum, *Swing*, la mort apareix amb força. El *swing* és “un ritme de jazz que serveix per aguantar l’orquestra mentre s’espera l’entrada del solista”.

Anna Ballbona